

Ochota dať sa zaočkovať naďalej stagnuje. Povinné očkovanie väčšina respondentov odmieta

Bratislava, 26. júl 2021 - Ochota dať sa zaočkovať zostáva už od marca na pomerne stabilnej úrovni. Už zaočkovaných, alebo ochotných dať sa zaočkovať je 51,7%, čo predstavuje oproti máju nárast iba o 3%. Výraznejšie však narástol počet respondentov, ktorí očkovanie odmietajú (o viac ako 5 percentuálnych bodov z májových 30,9% na 36%). Povinné očkovanie väčšina (61,9%) respondentov odmieta, pri názoroch na miernejšie epidemiologické opatrenia pre zaočkovaných je pomer ich zástancov a odporcov vyrovnanjší.

Projekt „Ako sa máte, Slovensko?“ dlhodobo sleduje postoje obyvateľov na Slovensku od začiatku prísnych karanténnych opatrení v marci 2020. Prieskumy iniciovali prieskumná spoločnosť MNFORCE, komunikačná agentúra Seesame v spolupráci so Sociologickým ústavom SAV a Ústavom výskumu sociálnej komunikácie SAV. Doteraz sme zrealizovali rozsiahle zisťovania šesťkrát v roku 2020, a štyrikrát v roku 2021.

Desiata vlna výskumu „Ako sa máte, Slovensko?“ prebehla v období 15. 7. až 20. 7. 2021. V tomto období bola na Slovensku priaznivá epidemiologická situácia a naďalej klesali počty hospitalizovaných. Očkovanie bolo otvorené pre všetkých nad 12 rokov a počet čakajúcich na vakcínu v čakárni klesal. Viaceré očkovacie centrá začali očkovať bez registrácie.

Ochota dať sa zaočkovať sa významnejšie nemení, ešte niečo viac ako 10% respondentov sa plánuje zaočkovať

Respondentov, ktorí sa už dali zaočkovať (41%) a respondentov, ktorí odpovedali kladne na otázku „Dnes sú dostupné vakcíny na nový koronavírus, plánujete sa dať zaočkovať?“ (10,7%) je spolu 51,7% čo je v porovnaní s májovým výskumom (48,7%) iba minimálny nárast na úrovni štatistickej chyby. Mierne však tiež stúpol počet respondentov, ktorí očkovanie odmietajú (z májových 30,9% na súčasných 36%, čo je najviac od decembra 2020) a výraznejšie poklesol počet nerozhodnutých respondentov (z 20,4% na 12,3%).

	Apríl 2020	Máj 2020	September 2020	Október/november 2020	December 2020	Január/február 2021	Marec 2021	Máj 2021	Júl 2021
áno	40,9	25,9	23,5	26,8	22,3	39,8	41,8	23,3	10,7
nie	27,8	42,9	48,3	44,3	49,9	33,5	28,8	30,9	36
neviem	31,3	31,2	28,2	28,9	27,8	25,7	22,2	20,4	12,3
už som sa dal (-a) zaočkovať						1	7,2	25,4	41

Kto sa už dal zaočkovať

Viac zaočkovaných je medzi obyvateľmi Bratislavského kraja, z miest (sídla nad 20 000 obyvateľov) a medzi vysokoškolsky vzdelanými (tých je zaočkovaných už 52,9%). Menej zaočkovaní sú respondenti, ktorí odpovedali, že je pre ich domácnosť ťažké vyjsť z rozpočtom. Výrazne menej zaočkovaní sú voliči opozičných strán s výnimkou voličov strany

Hlas-SD, ktorí sú zaočkovaní vo vyššej miere (47,2%) ako celá populácia. Viac zaočkovaní sú voliči vládnych strán s výnimkou voličov strany Sme rodina (ich zaočkovanosť je na úrovni 37,5%).

Respondenti, ktorí viac dôverujú inštitúciám ako sú vláda, zdravotníctvo či veda sú zaočkovaní viac a podobne sa vo väčšej miere dali tiež zaočkovať respondenti, ktorí vo svojom okolí poznajú ľudí s ťažkým priebehom ochorenia Covid-19.

Respondenti, ktorí sa v minulosti už nakazili koronavírusom, sú zaočkovaní v podobnej miere (38,2%) ako celá populácia.

Čo by zmenilo postoj respondentov odmietajúcich očkovanie

Až 29,8% tých respondentov, ktorí odmietajú očkovanie by zmenilo svoj postoj, ak by sa dostatočne preukázalo, že vakcíny sú bezpečné a získajú riadnu registráciu v liekovej agentúre. 14,3% tých respondentov, ktorí odmietajú očkovanie by zmenilo svoj postoj, ak by sa mohli zaočkovať u svojho lekára a 12,5% by zmenilo svoj postoj ak by prišla ďalšia vlna epidémie a znova by sa zaplnili nemocnice a zomieralo by veľa ľudí.

Malo by byť očkovanie povinné?

Za povinné očkovanie pre všetkých, ktorým to umožňuje zdravotný stav je 31,2% respondentov, odmieta ho 61,9% respondentov (a 7,6% respondentov nevie túto otázku posúdiť). Väčšina už zaočkovaných respondentov takéto povinné očkovanie schvaľuje (54,9%).

Za povinné očkovanie pre vybrané skupiny obyvateľstva (napr.: ľudia nad 65 rokov, zdravotníci, zamestnanci DSS, policajti, učitelia a pod.) je 42,3% respondentov, odmieta ho 50,5% respondentov (a 7,6% respondentov nevie túto otázku posúdiť). Takmer dve tretiny (65,8%) už zaočkovaných respondentov takéto povinné očkovanie pre vybrané skupiny obyvateľov schvaľuje.

Mali by pre zaočkovaných platiť miernejšie epidemiologické opatrenia?

Na otázku "Myslíte si, že pre zaočkovaných by mali platiť miernejšie epidemiologické pravidlá ako pre nezaočkovaných (ktorým by bolo napríklad obmedzené cestovanie do zahraničia či návštevy hromadných podujatí)" odpovedalo "áno" 39,7% respondentov (čo je pokles oproti výskumu z mája kde súhlasilo 46,3%). S miernejším epidemiologickým opatreniami pre zaočkovaných nesúhlasí 46,6% respondentov (nárast z májových 35,4%) a 13,7% nevie odpovedať.

Medzi už zaočkovanými je za miernejšie epidemiologické opatrenia pre zaočkovaných až 72% respondentov.

Miernejšie epidemiologické opatrenia pre zaočkovaných podporujú voliči všetkých vládnych strán (najtesnejšie voliči Sme rodina, kde 40,3% podporuje takéto opatrenie a 36,1% je proti). Naopak nesúhlasia s ním voliči všetkých opozičných strán (najtesnejšie voliči Hlas-SD: za 39,4%, proti 43%).

Komentáre k výsledkom

Robert Klobucký, Sociologický ústav SAV

„V predchádzajúcich výskumoch sme evidovali pomerne veľkú skupinu respondentov, ktorí ešte neboli rozhodnutí či sa dajú zaočkovať. Najnovší výskum však ukazuje, že táto skupina nerozhodnutých sa znižuje a väčšia časť z nich sa zaraďuje skôr do tábora odmietačov očkovania. Postoje k povinnému očkovaniu a k platnosti miernejších epidemiologických opatrení rozdeľujú spoločnosť do dvoch táborov: už zaočkovaní väčšinou podporujú obidve opatrenia, nezaočkovaní sú ešte výraznejšie proti.“

Michaela Benedigová, Seesame

„Od začiatku očkovania ubehlo sedem mesiacov. Väčšina občanov nad 18 rokov mala už od apríla možnosť zaregistrovať sa na očkovanie. Tí, ktorí sa nechali presvedčiť existujúcimi argumentami súvisiacimi s ochranou zdravia, svojich blízkych, kolektívnou imunitou, možnosťou cestovať či normálnejšie žiť a odbremeniť zdravotnícky systém, tí sa už zaočkovať dali.“

Väčšina z nezaočkovaných ľudí zjednodušene deklaruje, že by ich nepresvedčilo nič z medicínskych alebo spoločenských argumentov.

Ochota zaočkovať sa výrazne koreluje s dôverou k vláde a inštitúciám. Komunikáciu v pandémie aj komunikáciu registrácie, čakárne a pod. ľudia vnímajú ako nejednoznačnú a málo zrozumiteľnú. Otázky testovania, očkovania a opatrení sú často predmetom názorových rozdielov aj politikov vládnej koalície, čo situácii nepomáha.“

Barbara Láštiová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

„Ochota dať sa zaočkovať v našom prieskume bola najvyššia vtedy, keď bola epidemiologická situácia najväznejšia, pričom však za vývojom epidemiologickej situácie mierne zaostávala v čase. S uvoľnením opatrení a prechodom všetkých okresov do zelenej farby ľudia zrejme nevnímajú taký aktuálny pocit ohrozenia a skôr sú citliví voči príbehom o ťažkých vedľajších účinkoch vakcinácie, ktoré sú síce zriedkavé, ale aktuálne výraznejšie než príbehy o ťažkom priebehu COVIDU. Navyše, hlasy odporcov sú najmä vo virtuálnom priestore mimoriadne silné, nesú silnú emóciu a vzbudzujú pocit ohrozenia, čo je zrejme pre ľudí v čase nízkych počtov nakazených presvedčivejšie než racionálne argumenty apelujúce na kolektívnu imunitu a zodpovednosť. Takisto, nezhody vo vládnej koalícii ohľadom ďalších opatrení cielených na očkovaných resp. nezaočkovaných neprispievajú k motivácii dať sa zaočkovať. Napokon, bariéry v prístupe k očkovaniu (nutnosť registrácie, čakanie na termín) boli odstránené až v priebehu júla, čo naše dáta ešte nemusia zohľadňovať. Treba veriť, že mobilné očkovacie tímy a možnosť dať sa zaočkovať aj u všeobecného lekára urobia rozdiel najmä v prípade tých ľudí, ktorí aj nutnosť cestovať do najbližšieho okresného mesta vnímajú ako bariéru, či už z finančných, zdravotných alebo čisto psychologických dôvodov.“

Poznámky

Použité výskumy:

Ako sa máte, Slovensko?, Apríl 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 21.-23.4.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Máj 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 25.-28.5.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, September 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.-14.9.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Október / november 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 29.10 - 4.11.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, December 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.12 - 14.12.2020, N=1000

Ako sa máte, Slovensko?, Január / február 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 28.1. - 2.2.2021, N=1000

Ako sa máte, Slovensko?, Marec 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 24.3. - 27.3.2021, N=1000

Ako sa máte, Slovensko?, Máj 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 14. 5. - 20. 5. 2021, N=1000

Ako sa máte, Slovensko?, Júl 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 15. 7 – 20. 7. 2021, N=1000

Použité výskumy sú reprezentatívne pre online populáciu Slovenska.

Dáta zo série výskumov „Ako sa máte, Slovensko?“ budú dlhodobo k dispozícii odbornej verejnosti v Slovenskom archíve sociálnych dát (<http://sasd.sav.sk>). Kľúčové zistenia sú tiež k dispozícii na stránke <https://www.akosamateslovensko.sk/>

Kontakt pre médiá

Juraj Caránek

0907 726 214

caranek@seesame.com